

مراقبت از نوزادان

تهیه کننده: سیده فاطمه حسینی (کارشناس مامایی)

نایب‌کنندگان:

فاضل اسکندری (مدیر پرستاری)

خدیجه عباسی (سوپروایزر آموزشی)

نرگس همتی (سوپروایزر آموزش سلامت)

نایب‌کننده نهایی: دکتر پریمه ارچین دیالمه (جراح و

متخصص زنان و زایمان)

منبع: ویلی و ونگ 2019

بازنگری: دی ماه ۱۴۰۰

• در بعضی از نوزادان در هنگام تولد ممکن است یک تا دو دندان داشته باشد، وجود این دندانها نگران کننده نیست ولی اگر این دندانها شل هستند باید آنها را کشید.

• در سقف دهان نوزادان، دانه های سفید رنگی دیده می شود که خود به خود در طول چند هفته از بین می رود.

• ممکن است در روزهای اول تولد پستان نوزاد سفت شود و ورم و ترشح داشته باشد که پس از چند روز به حالت اول بر می گردد.

• از یک بوشش ساده نخی به رنگ روشن و کلاه جهت پیشگیری از دفع حرارت بدن نوزاد استفاده شود.

• از قنداق کردن نوزاد اجتناب شود

• از زیاد بوشاندن نوزاد خودداری شود و نوزاد را در کنار منبع تولید گرما یا زیر نور آفتاب قرار ندهید

• بتوی نوزاد بدون برز و قابل شست و شو باشد

• قبل از استحمام شیر دهی انجام نشود و شیردهی به بعد از استحمام موکول شود

• بهترین زمان کوتاه کردن ناخن نوزاد موقع خواب است.

چه علامت هایی در نوزاد طبیعی هم دیده می شود؟

• تنفس نوزاد با بینی است ممکن است در زمان های کوتاه (۵ تا ۱۰) ثانیه تنفس او قطع شود که طبیعی است. این علامت مخصوصا در نوزادان نارس دیده می شود.

• در نوزادی که خوب رشد می کند و حال عمومی خوبی دارد اگر مدفوع آبکی و شل چند دفعه در روز (حتی تا ۱۰ بار) باشد یا هر چند روز یک بار باشد طبیعی است.

• سر نوزاد در زمان عبور از مجرای زایمان تغییر شکل پیدا می کند که کم به کم به حالت اول بر می گردد.

• در چند روز اول تولد ممکن است روی سر نوزاد برآمدگی بوجود آید که خود خوب می شود.

• در روزهای سوم و چهارم تولد ممکن است بدن نوزاد پوسته ریزی کند که طبیعی است.

• ممکن است در سفیدی چشم نوزاد بر اثر فشار در زمان زایمان قرمزی یا خون ریزی دیده شود که در طول چند روز خود به خود برطرف می شود.

• ممکن است لکه های قرمز رنگ بیشتر روی پلک و یا پشت گردن دیده شود که در طول چند ماه از بین می رود.

چگونه از بند ناف مراقبت کنیم؟

- ناف نوزاد می تواند محل ورود میکروب باشد پس باید آن را تمیز کرد .
- هرگز نباید با وسایل آلوده ناف نوزاد را دستکاری کرد زیرا می تواند باعث عفونت شود .
- هرگز نباید بند ناف را کشید یا آنرا فشار داد.
- نباید ناف نوزاد را پانسمان کرد . پوشاندن ناف با پارچه تمیز یا لباس تمیز نوزاد کافی است .
- هرگز نباید روی ناف داروهای سنتی و یا موادی مثل خاکستر یا سرمه گذاشت زیرا احتمال کزاز نوزادی و مرگ او زیاد می شود .
- حمام کردن روزانه نوزاد به روش درست هیچ خطری برای بند ناف او ندارد .
- بند ناف خود به خود بعد از چند روز (۸-۵) خشک می شود و می افتد.
- اگر محل بند ناف قرمز شد و یا چرکی داشت باید نوزاد را فوراً نزد پزشک برد .

1

- زمان افتادن مناسب بندناف بین ۵ تا ۱۵ روز می باشد اگر تا ۴ هفته نیافتد بایستی به پزشک مراجعه کنید.
- از الکل و بتادین استفاده نشود.
- در صورت آغشته شدن محل بندناف به مواد آلوده باید با آب ولرم و صابون ملایم شست و شو داده شود.

اگر نوزاد به زردی مبتلا شد چه کار باید کرد؟

زردی در نوزاد می تواند باعث عقب ماندگی ذهنی و حرکتی و حتی مرگ نوزاد شود . ممکن است هر نوزاد طبیعی از روز سوم یا چهارم تولد خود زرد شود و این زردی ، طبیعی است و درمان لازم ندارد . هر نوزادی که به زردی دچار شود حتی اگر حالش خوب باشد باید در اولین فرصت نزد پزشک برده شود .

برای تشخیص زردی نوزاد بهتر است روزی یکبار در نور طبیعی ، به رنگ سفیدی چشم نوزاد نگاه کرد یا پوست نوک بینی را کمی فشار داد و بعد از برداشتن انگشت آنرا نگاه کرد که اگر زردی داشته باشد معلوم می شود.

2

در بعضی از نوزادان علت زردی شیر مادر است . اگر پزشک تشخیص داد که علت زردی نوزاد شیر مادر است ، قطع شیر لازم نیست و مادر نباید هیچ داروی محلی یا آب قندی به نوزاد بدهد . اگر گروه خون منفی و شوهرش گروه خون مثبت داشته باشد این مادر می تواند در اولین زایمان با زدن یک آمپول مخصوص از زردی فرزندان بعدی جلوگیری کند حتی اگر اولین نوزادش زردی نداشته باشد .

زردی نوزاد اگر همراه با هر یک از شرایط زیر بود

باید او را فوراً نزد پزشک برد :

- (۱) اگر زردی در روز اول تولد باشد.
- (۲) اگر گروه خون مادر منفی و گروه خون پدر مثبت باشد .
- (۳) اگر زردی شدید باشد (کف دست و پا هم زرد شده باشد)
- (۴) اگر زردی نوزاد همراه با خوب شیر نخوردن ، تب و بیماری باشد .
- (۵) اگر وزن زیر ۲ کیلو باشد .
- (۶) اگر زردی بیشتر از یک هفته طول کشیده باشد .
- (۷) اگر زردی بعد از هفته اول تولد ایجاد شود.

3